

การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และผลงานการวาดภาพระบายสีโดยการจัดการเรียนรู้
เทคนิคการคิดแบบหวมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และ
การจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วลี ไทยเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการจัดการการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พฤษภาคม 2552

การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และผลงานการวาดภาพระบายสีโดยการจัดการเรียนรู้
เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และ
การจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วลี ไทยเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการเรียนรู้
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
พฤษภาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A COMPARISON OF LEARNING RESULTS AND PAINT DRAWING RESULTS OF
PRATOMSUKSA IV STUDENTS INSTRUCTED BY SIX THINKING HATS
WORKING PROJECT AND TRADITIONAL METHODS

WALEE THAICHAROEN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Learning Management
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

May 2009

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และผลงานการวาดภาพระบายสี โดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และการจัดการเรียนรู้ แบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โดย	นางสาววลี ไทยเจริญ
สาขา	การจัดการการการเรียนรู้
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.รวิวัตร สิริภูบาล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิพนธ์ ทวีกาญจน์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ คล้ายมูข)

.....กรรมการ
(ดร.รวิวัตร สิริภูบาล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิพนธ์ ทวีกาญจน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ฉลอง สุนทรนนท์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการเรียนรู้

.....รักษาราชการแทนอธิการบดี
(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง)

พฤษภาคม พ.ศ. 2552

วดี ไทยเจริญ. (2552). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และผลงานการวาดภาพระบายสี โดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และการจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การจัดการเรียนรู้). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.รวีวัตร์ สิริภูบาล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิพนธ์ ทวีกาญจน์.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และผลงานการวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 102 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 เรียนโดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 1 ห้องเรียน จำนวน 42 คน และกลุ่มควบคุมเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และแบบประเมินผลงานการวาดภาพระบายสี วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test ค่า F-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีผลการเรียนรู้หลังเรียนไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีผลงานการวาดภาพระบายสีต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Walee Thaicharoen. (2009). **Comparison of Learning and Painting Achievement of Prothomsalesa Five Students Instructed via Six thinking Hats, Working Project and Traditional Methods.** Master's Thesis, M.Ed. (Learning Management). Phranakhon Si Ayutthaya: Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee: Dr. Raweewat Siripoobal, Asistant Profresser Nipon Taweekan.

ABSTRACT

The purpose of the study was to compare the learning and painting achievement of Prathomsuksa five students instructed via Six Thinking Hats, Working Projects and traditional methods. The sample group consisted of 102 Prathomsuksa five students from three classrooms in the first semester of 2006. The first experimental group comprised 25 students learning via the six thinking hats method, the second experimental group comprised 42 students learning via the working project, and the last one was the controlled group comprising 35 students learning via the traditional methods. The research instruments included the teaching plans called six thinking hats, working project, and the traditional methods, the learning achievement test, and the evaluation format for painting achievement. Statistical analysis was performed using SPSS in terms of arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and MANOVA. The research results indicated as follows:

1. The learning achievement of the students learning via the six thinking hats, the working project, and the traditional methods were higher than those before the learning with a statistically significant level of .01.
2. The learning achievement of the students after learning via the Six Thinking Hats, the Working Project and the traditional methods was not different.
3. The students learning via the Six Thinking Hats, the Working Project and the traditional method obtained differences in their painting achievement with a statistically significant level of .01.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ดร.รวิวัตร ลิริภูบาล ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิพนธ์ ทวีกาญจน์ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาแนะนำให้ความรู้ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตา จนสามารถดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้สิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์อันทรงคุณค่าแก่ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของผู้บริหาร โรงเรียนที่อนุญาตและสนับสนุนผู้วิจัยในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการการเรียนรู้ออนไลน์ 1 และเพื่อนครูที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นส่วนสำคัญที่ได้ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน

คุณประโยชน์และความดีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบุพการี ญาติพี่น้อง บุรพคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วลี ไทยเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
สมมติฐานการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ศิลปะได้ระดับประถมศึกษา.....	10
การวาดภาพระบายสี.....	20
การจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์	34
การจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ.....	46
การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน	53
การจัดการเรียนรู้แบบปกติ	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 73
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 73
	เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง 74
	แบบแผนการทดลองที่ใช้ในการวิจัย 74
	ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 75
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 75
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 75
	วิธีการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล..... 78
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์..... 81
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 83
	ตอนที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ ก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการคิดแบบหวมกหกไบ การจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ..... 84
	ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ก่อนเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิด แบบหวมกหกไบ การจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน และการจัดการเรียนรู้ แบบปกติ..... 87
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้และผลงานการวาดภาพ ระบายสีหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดย การจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหวมกหกไบ การจัดการเรียนรู้ แบบ โครงงาน และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 88
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 91
	สมมุติฐาน..... 91
	วิธีดำเนินการวิจัย..... 91
	สรุปผลการวิจัย..... 93
	อภิปรายผล 93
	ข้อเสนอแนะ..... 98

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	109
ภาคผนวก ข ผลการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	319
ภาคผนวก ค หนังสือราชการ	333
ภาคผนวก ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	342
ประวัติย่อผู้วิจัย	344

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	มาตรฐานที่ ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	37
2	มาตรฐานที่ ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	40
3	แสดงการจัดการเรียนรู้ทัศนศิลป์แนวเก่ากับการจัดการเรียนรู้ ทัศนศิลป์แนวใหม่	42
4	แสดงแนวทางการช่วยเหลือสนับสนุนให้นักเรียนจัดทำโครงการ	59
5	แผนแบบการทดลอง	74
6	เปรียบเทียบวิธีการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหวมกหกไบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ	79
7	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการคิดแบบหวมกหกไบ	84
8	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ แบบโครงการ	85
9	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ แบบปกติ	86
10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการคิดแบบหวมกหกไบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ผลการทดสอบความเท่ากันของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วม.....	88
12 ผลการเปรียบเทียบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณของคะแนน ผลการเรียนรู้และคะแนนผลงานการวาดภาพระบายสีหลังเรียน	89
13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลงานการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ แบบหวมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้โครงการและการจัดการเรียนรู้ แบบปกติ	90
14 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องและความถูกต้อง ของแผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคการคิดแบบหวมวกหกใบ.....	320
15 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องและความถูกต้อง ของการจัดการเรียนรู้แบบ โครงการ	322
16 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องและความถูกต้อง ของการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	324
17 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องและความถูกต้อง ของแบบทดสอบการวาดภาพระบายสี	326
18 แสดงการวิเคราะห์ค่าความยาก – ง่าย ค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของค่าถามแต่ละข้อกับแบบทดสอบ ทั้งฉบับ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการวาดภาพระบายสี.....	329
19 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องและความถูกต้อง ของแบบประเมินผลงานการวาดภาพระบายสี.....	332

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	7